

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 „
 Holyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Küzdelem a kereszt ellen.

(—a.) Az emberiség tekintete a kálváriai keresztre van irányítva, melyen az Isten ember az első Nagypénteken kiszendvedett. Halált, kínos és gyalázatos halált szenvedett tanítása igazságáért. Ez a tanítás, mely önmegtagadást kívánt az embertől és keresztet rótt mindenkire, nem tetszett az írástudóknak és farizeusoknak. Nem tetszett pedig főleg azért, mert aki e kemény igazságokat hirdette, az a törvényszék előtt is, eskü alatt is Isten fiának vallotta magát, cselekedeteivel annak bizonyította is magát s így az ő tanítása nem valami szobatudós véleménye, mely mellett közönyösen lehet elhaladni, hanem mindenkit kötelező általános törvény.

Ma is ezért rugkapálóznak az írástudók és farizeusok utódai a názárethi Mester egyháza és tanítása ellen, mert vonakodnak magukra venni igáját, mert nem hizeleg szenvedélyeiknek s nem hagyja őket féktelenül tombolni kényük kedvük szerint. És ha Krisztus törvénye csak a magánéletre szorítkoznék, akkor még könnyen tultennék magukat rajta. De az evangélium respektust követel a magára számára a közélet minden vonalán,

az irodalomban, a művészetben, a családban, az iskolában, a társadalomban, a jótkonyságban, a tudomány, az igazságszolgáltatás és a törvényhozás csarnokaiban, szalmafődeles kunyhóban és márványpalotában egyaránt. Ezért üzennek hadat neki a modern írástudók és farizeusok s mint egykori elődeik nyomról-nyomra üldözték a názárethi Mestert a názárethi zsinagógától a kálváriai keresztig, — úgy ma nyomról-nyomra, lépésről-lépésre üldözik az ő tanítását, az ő törvényét s kiszorítani, kiküszöbölni akarják azt az egész vonalon.

Régóta folyik ez az ádáz küzdelem a gyűlölt Názárethi ellen és tizenkilenc század óta sokszor ismétlődik a történelem folyamán, de úgy látszik korunknak van fenntartva a legélesebb összeütközés Krisztus és a pogányság, vagy mint nem csekély nagyozolással szeretik mondani a két világnézet között.

Régebben titokban szöttek hálót, ma már elérkezettnek látják az időt, hogy nyíltan támadjanak. Azelőtt csak úgy távolról kerülgették a dolgot: — nem győzi az egyház egymagában a kulturális feladatok ellátását, a község is, az állam is vegye ki a részét az iskolák fenntartásának a köteleességéből és terhéből —

rendezni kellene a házastársaknak anyagi, jogi dolgait stb. stb. Krisztus hiveinek nagy része nem vette észre, hová irányulnak az efféle tervezetek, csak a szép hangzatos jelszavakra figyelt és lépve ment a csalgalásoknak és beállt ő is azok táborába, akik ügyes fondorlatokkal megindították az aknamunkát Krisztus egyházának két főerőssége a család és az iskola ellen.

Ma már nyíltan lépnek fel a farizeusok. Ki a keresztrel az iskolából, nem kell hitoktatás, elég helyette valami általános emberi erkölcsstan. Ezt még meg hagyják csaléteknek. Hogy mi az a polgári erkölcsstan? — egyikőjük sem tudná megmondani. Hisz az emberek — különösen az ilyen szabadgondolkodó farizeusok, kiknek szabadon csapong a fantáziájuk is, az indulatjuk is, — ha rájuk bízunk az erkölcsi kódex megállapítását, alig hagyának meg belőle valamit. Már az ezredveken át legszentebbet tartott erkölcsi kötelezettséget is megtagadják a modern farizeusok. Hazaszeretet, hitvesi hűség, gyermekáldás guny tárgya ma már az irodalomnak, színháznak és mozinak. Furcsa kis polgári erkölcs lesz tehát, amit ezek majd kifundálnak és vallásoktatás helyett tanítani fognak.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Nagypéntek Rómában.

Rómanak egyik legnagyobb napja, a Nagypéntek, a Megváltó keresztihalálának a napja. A pápa egyszerű gyászöltözetben oda megy a Sxtina-oltár elé, melyen még a gyertyák sem égnek, arca borul a lépcsőkön és a mély csendben nem hallatszik egyéb, mint a jámbor szívek sóhajtsái, akik a Fölfeszítet kinjain siránkoznak. Jön azután az imádságok megható sorozata. Krisztus mindenkiért meghalt, jegy-se, az egyház mindenkiért akar ma különösen imádkozni. Nem zár ki nyilvános imáiból senkit. Előhoznak egy egyszerű keresztet. A pápa leveszi róla a fekete leplet, amelylyel el van takarva, leteszi a szentély közepén elhelyezett oltárvánkosra és akkor leveti magáról még a himzett miseruhát is, letesz minden dísz. Fehér miseingben, mezítláb, lehajolt fejjel, úgy közeledik a feszülethez. Háromszor indul meg, háromszor veti magát előtte térdre, míg odaér. Es ezalatt a kóruson élnek az inpropriumokat, a feddések. A Sxtinában dél felé már

vége van az istentiszteletnek, a nagypénteki dolgok szemléletének még nincs vége.

A Vatikánból az ajtatoskodók nagy tömege siet a város másik végére, a szent kereszt, szent lépcsők (Scala Santa) tempóba, melynél, mint a felirat mondja: Non est in toto sanctor orbe locus, az egész földön nincs szentebb hely. Itt van a 28 fehér márványlépcső, mely valamikor Jeruzsálemben a Pilatus házában volt, amelyen az első nagypénteken négyszer ment föl és alá a halálra keresett Megváltó. Szent Ilona, a nagy Konstantin császár anyja hozta át a kinszenvedés annyi más szent ereklyével Jeruzsálemből.

A szent kereszt templomában meg az Üdvözítő keresztjének egy töredékét őrzik. — Valóságos darabja annak a nehéz fának, melynek terhe alatt a világ Megváltója össze roskadt, melyen vére végig-urgott, megőrizve a földön a rothadástól, felemelve egy császárnétól, darabokra törve a hitetlenek elől megmentés közben, melynek egy darabját egy császár a válián hozta el gyalog és mezítláb Jeruzsálemből Alexandriáig, egy másik császár szoborba rejtette, templomosok hordták magukkal hitetlenek seregén keresztül, véres utat törve

számár Konstantinápolytól Rómáig. Ez a minden kincsénél nemesebb kincs, ez a minden drágaságnál drágább, ott van elrejtve egy drágakövekkel borított kristály ereklyetartóban, mellette a kereszt feliratának egy része: Nazarenus J. . . és a keresztfeszítésnek egyik szög.

Nagypéntek délutánján az ajtatoskodók beláthatatlan tömege a Szent Péter templomba vonul. Ma van az utolsó tenebrae, lamentáció, a nagy vezeklés, ma lehet hallani Allegri világ-hírű Miserere-jét és fogadni a kinszenvedés szent ereklyéivel adott áldást.

A lamentációk megkezdése után megjelenik a biboros penitenciárius, a pápának a lelkiismereti ügyekben egyedüli teljhatalmu megbízottja, kíséretében van a 13 minorita, akiknek tempómban rendszeren gyótatni szoktak, mindannyian odatérdelnek a bicornok trónja elé, aki a vezeklő pálcával sorba megérinti kinek-kinek a fejét.

Régebben, míg a pápát világi hatalmától meg nem fosztották, szokásban volt ilyenkor egy ehtétnek megkegyelmezní, ma azonban ez a szokás már teljesen megszűnt. Ealatt a la-

Estélyi- utcai és vadászcipő-különlegességek
 egyedül

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut 3.

A családi élet szentsége ellen is mind nyiltabban és szemérmellenebbül folyik a támadás. A mai farizeusoknak már polgári házasság és polgári tisztesség sem kell. Most már azt hangoztatják: mi köze az államnak a polgárok házasságához, illetőleg nemi életéhez?!

A Megváltó keresztthalálának nagy emléknapiján nem részletezhetjük tovább, mennyire megy már a modern farizeusok, a modern Krisztus gyűlölők féktelen küzdelme a kereszt ellen. Csak rámutatunk arra, hogy mindezek már Tisza István grófot is arra birták, hogy nyíltan lépjen ellenünk és zászlót bontson ő is: Krisztushoz vezetni vissza a nemzetet.

De sokan még most is olyan közönyösek, mint azok a zsoldos pribékek, akik míg az Istenfia meghalt a kereszten, ők a kereszt tövében bambán kockát vetettek a felfeszített Megváltó ruhájára.

Nagypénteken alig lehet mást mondani reájuk, mint amit egykor a Mester mondott: Atyám! Bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek.

Választás lesz Horvátországban. Mikor Tomasich Miklós a báni méltóságba jutott, nagy reménysek fogadták s valóra látszott váltani a tulvirmesek bizakodását, mert magáévá tette azokat a pontokba foglalt követeléseket, amelyeket a horvát-szerb koalíció a Wekerle-kabinettel szemben támasztott, s ígéretet tett, hogy gróf Khuen Hédervárnál sürgetni fogja az engedelmények betartását.

Ennek alapján, mikor legutóbb a kormányt támogató független centrumklubban megindult a vita a horvát honvédekről, a horvát helységnevekről és a vasuti pragmatikáról, a párt nyílt színvallásra akarta szorítani a bánt s azt követelte, hogy a pontokba foglalt enged-

mentáció tovább folyik. Eléneklék a »Scut ovis ad occisionem« bánatos melódiáját, mely úgy illik a nagypénteki hangulathoz, úgy illik az ének szövegéhez. Ugy hurcolták, mint a bárányt a megölésre és mikor gonoszul bántak vele, száját sem nyitotta fel. Halálra hurcoltatt, hogy népét megszabadítsa a haláltól. A gonoszok közé számították, hogy népét megszabadítsa gonoszságaiból.

Majd felhangzik a Miserere szivettépő dallama. Ezt csak itt lehet hallani a Szent-Péterben és itt is egy évben csak egyszer, Nagypénteken. Maga a golgotai jelenet megjelenítése. A megváltó utolsó szavai, a gyönyörű átkos habotája, a kesergő Anna siralmi, a menyői karok panaszos himnusz, a feltámadt halottak feddő szavai, a földrengés robaja, a szétrepedt sziklák recsegése, mindez mélyen megrázza a lelket.

Végül aztán, már csaknem az éj sötétjében jön az áldás a szent kereszt maradványai-
val, a lánzsával, mellyel a Megváltó szívet átdöfték és a kendővel, mellyel Szent Veronika nyújtott a halálra fáradt Úrvízítőnek kinos keresztuján.

mények megvalósítása tekintetében tegyen kötelező nyilatkozatot.

Tegnap a félhivatalos lapban kommünikét tétetett közzé, amelyben hangoztatja, hogy a Wekerle-kormány sem 1907. áprilisában, sem később semmiféle kötelezettséget nem vállalt Horvátország irányában. Híre jár, hogy a bán három hete belül felosztatja az országgyűlést és tizennégy napra rá kiírja az általános választásokat, amelyek vagy május végével, vagy június elején fognak végbemenni.

Szabadkőműves „Diáknaptár.”

A szabadkőművesek hivatalos folyóiratában a Dől március 31-iki számában (13 old.) szösz szerint ezeket olvassuk:

»Diáknaptár.« Az alább jelzett páholyok a következő felhívással fordultak a testvér páholyokhoz:

»Régi, többször szóba került terve a szabadkőművességnek, hogy az ifjúság tudás vágyának helyes irányítása s az elfogultalan tudomány felé vezetése céljából egy ifjúsági folyóirat megindítását lehetővé tegyék. Mint-hogy anyagi erőnk és munkásságunk még mindig más irányban van lekötve, több testvérekkel egyetértve egy Diáknaptár kiadásával akarjuk a létesítendő folyóirat ügyét előkészíteni. Egy naptár keretében akarjuk az érettebb középiskolai ifjúság kezébe adni a tudomány legújabb eredményeit, szellemes és hasznos olvasmányok segítségével akarjuk eljuttatni hozzájuk a progresszív eszméket. A jövő iskolai év elejére meg kell jelenni a diáknaptár első évfolyamának. S ha azt látjuk, hogy törekvésünk sikerrel jár, nemcsak évenként, hanem később félévenként vagy negyedévenként jelenthetünk meg egy-egy újabb füzetet s így állandó ériatkezésbe juthatunk közéletünk jövőndő munkásaival. Mivel reméljük, hogy a vállalkozás anyagilag is jövedelmező lesz, csak arra van szükségünk, hogy az első évfolyam költségei körülbelül 2000 korona előre rendelkezésünkre álljon. Arra kérjük tehát a páholyokat, hogy e költségekhez 100—200 koronával hozzájárulni sziveskedjenek. Könyves Kálmán páholy, Marcus p., Corvenitus p., Minerva p., Martinovics p.

Látják kedves kartársaim, mennyire elmaradtott nép vagyunk! Helytelenül irányítjuk s elfogult tudománnyal töltjük meg a reánk bízott ifjúságot. Ezt nyerjük jutalmul azért az odaadó, sőt fárasztó és kétségbeesítő munkálkodásunkért, amelyet a nemzeti kincs felnevelésére fordítunk! Elfogultak vagyunk!

Jegyezze meg magának Jászi Oszkár dr és társai, hogy a higgadian gondolkodó magyar tanárság nem ül től neki és az ő nyers, kiforratlan és levegőben lebegő igazságainak. Mi a megbizonyított igazságokat és tudományt közzéjük, emberszeretettel hirdetünk, nem pedig rombolást és tetsző jelszavakat. A naptárt kartársaim figyelmébe ajánlom.

Egy tanár.

A franciaországi szőlőművelők zavargása egyre tart.

A képviselőházban éppen Monis miniszterelnök jelentkezett szólásra, mikor garmadával hozták be a kormányhoz érkezett hivatalos táviratokat Epernayból, Ayból, Dizyből, Bar sur Aubeből. A miniszterelnök beszéde közben kollegái felbontották a táviratokat és a kamarában leirhatatlan nagy lett az izgatottság.

Jelentések jöttek, hogy Ayben a zavargók petrolumbombákkal gyújtották föl a nagy pezsgőbörgyárakat, százezer liter kész pezsgőt az utcára öntöttek és térdig gázoltak a drága italban. Mikor a dragonyos katonaság jött, a vincellérek az utakon sodronyokat feszítettek ki, a katonák halomra buktak és a zavargók bántalmazták a csapatokat. Epernayban öt tün-
tetőt tettenétek, mikor fosztogattak. Ebben a helységben a vincellérek barrikádokat emeltek.

A pénzváltó cégek és a zálogháztulajdonosok a vincellérháborúság területén minden városban bezárták üzleteiket és a fővárosba küldték vagyonukat.

Leon Bourgeois, a Marne-vidék egyik képviselője Epernaybe, a miniszterelnök megbízásából táviratot menesztett a mozgalom vezetőjéhez, Checkhez, hogy nyugtassa meg a kedélyeket, mert erőszakoskodással semmit sem fog elérni a bizottság.

Bar sur Aubeban a zavargók néhány százan a prefekturára tödültek és lármásan tudakolták, igaz-e, hogy a kamara bizalmat szavazott a kormánynak. A helyettes prefektus ki-
térően válaszolt, mire őt is, titkárát is kegyetlenül elverték.

Szemtanuk mondják, hogy Dizyben az utcákon térdig lehetett gázolni a kiöntött pezsgőben. Del Noir gazdag pezsgőbörgyárost halálra keresték, de nem akadtak rá.

Pierryben és Dameryben egy pezsgőgyár két épületét fosztották ki. A raktárakat erős harc után megvédte a lovaskatonaság. Ayben egy pezsgőgyárat leromboltak és három gyárat fölgyújtottak. A tűz átterjedt a városháza melléképületeire is.

A minisztertanács, mely este a Marne-megyei események ügyében ült össze, elhatározta, hogy a megyei prefektusnak rendelkezésére bocsátja a rend fenntartásához szükséges katonai karhatalmat. Ayben este kellő számú csapatok odaérkezésével sikerült a rendet vérontás nélkül helyreállítani.

A vincellér zavargások és a magyar bor.

A franciaországi vincellérforradalom proklamációinak egyik pontja, az a kivánság, hogy a champagnei borvidéket zárt területté nyilvánító kormányrendelet megváltoztassék és megengedjék az importot a magyar bortermelőket is érintheti.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Kitűnő erdélyi borkülönlegességek.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Fővárosi mintára,
pazar eleganciával
berendezve!

Kilenc éves gyilkos.

A rémregények tanítványa.

A fővárosi reggeli lapok megírták, hogy a Tóth Kálmán utcában kis flóbertpistolyival szíven lötték Hohl Sándor hatéves kis fiú, Hohl Sebestyén vendéglős fiát. Hohl Sándor mellett egyik kis barátja Bedencz József maradt, aki azt vallotta, hogy a kis gyilkost névszerint nem ismeri, csak azt tudja, hogy a mester-utcai fiúiskola harmadik osztályába jár.

A nyomozást azonnal megindították, a nyomozás alatt Michnyák János Tóth Kálmán-utcai 4. osztályu fiú azt vallotta, hogy tegnap délután a gyp-utcai kis erdőből több diákkal ment haza, amikor egyszerre eléjük állt Hohl Sándor és meg akarta vámolni őket. A társaságban két testvérfiú volt, ezek egyike — akit név szerint ő sem ismer, csak azt tudja, hogy a Tóth Kálmán utcai iskolába jár — elövelt egy kis flóbertpistolyt, néhány centiméter kis gyermekjátékot és Hohlra fogta:

— Menj, mert lelőlek!

Wohl Sándor a földről egy vaskampót kapott fel, azzal a fiúra rohant, amikor ez elstűtötte a fegyvert és Wohl szíven találva összeesett.

A rendőrség Michnyák Jánossal sorra járta a Tóth-utcai iskola diákjait.

Féltizenkettő felé az Ernő-utca 5. szám alatt Vázsonyi Béla lakásán, a ki a Franklin-társulat éjjeli őre, két testvérré akadtak, a tizenkét éves Bélára, a ki a hatodik osztályba jár és Géza nevű öccsére. Mikor a kis Misnyák meglátta Vázsonyi Bélát, fölkiáltott:

— Ez az!

A két fiú kijelentette, hogy egész délután otthon voltak nem is voltak játszani. A detektívek kutatni kezdtek és megtalálták a flóbertpuskát. Bevitték a két gyereket a főkapitányságra, a hol Krecsányi Kálmán, detektív-főnök kihallgatta őket. A vallomásukból megdöbbentő dolgok derültek ki. Kiderült ugyanis, hogy a Kiss Ernő utcai iskola növendékei majdnem valamennyien flóbertpuskával vannak felfegyverkezve, a tanítók már valami harminc puskát el is koboztak. A növendékek valóságos rablóhadjáratokat játszottak Buffalo Bill mintájára és éles töltéssel lövöldöztek.

A detektív-főnök faggatására a fiú eleinte tagadott, később azonban megtört és bevallotta, hogy ő ölte meg Hohl Sándort. Azt mondta, hogy nem akarta megölni, nem is tudta, hogy meghalt, ő csak a levegőbe akart löni, hogy ezzel megijeszze Hohlt. A gyilkosság után öccsével együtt elszaladt, hazamentek és összebeszéltek, hogy senkinek sem mondják el a dolgot.

Szüleik sem tudtak a gyilkosságról, csak akkor tudták meg a megdöbbentő valóságot, a mikor a detektívek megjelentek a lakásban.

Áprilisi croquis.

Ugyan kérem, uraim, tudós meteorológusok, kronológusok és a többi — lógusok: ne essenek kétségbe, ne szégyenkezzenek! Sose busuljanak és el ne keseredjenek valahogy, hogy ez a veszekedett lógus idő nem akar az Önök bölcs logosza szerint igazodni! Olvasom nap, mint nap az Önök felháborodását, majd higgadt, fölényes, idő-tudóhoz illő komoly értekezéseket, diszkrét, dodonai stílusú, kevésbé merész jóslataikat, megnyugtató, a laikus dühét, haragját csillapító véleményeiket s más kecses és aktuális nyilatkozataikat.

Azonban sietek Önöket egyre figyelmeztetni: meg ne szidják és ne haragudjanak erre ez időre, mert ez az Önök szezonja.

Ez sok mindenre jó ez az idő.

Például: — látják kérem, Önök időspeciálisták, csöndes, névtelen csillagászok, fizikusok, ambiciózus obszervatóriumi látcső-torgatók: Önök most triumfálnak, Önök most divatba jönnek, mint egy színházi tenorista. Mindegyiknél megjelenik egy szerény, jól fészelt, halványan fényezett cipőjű és ruhájú riporter egy picike véleményért, egy-két röpke szóért.

Es Önök szivrepesve kapnak az alkalmon, hogy szóljanak a bosszus, haragos, türelmetlen, sétától, korzótól, flandörösködéstől megfosztott közönséghez. Es ők a tudatlanok és szenvedők mozhón kapkodják, olvassák, fáják az Önök orákulumait! Az se baj, ha holnap X. Y. világhírű terminológusnak nagy értékű véleményét cudarul leveri a zápor! Dehogy is baj! Csak irjanak kérem, irjanak!

Mert most határozottan jó idő jár Önökre és sziveskedjenek csendesíteni a falusi gazdák, városi békés családapák, gigerlik, lányos mamák erősen dobogó szívét, igérjenek derült, fénylő eget, napszurást, kánikulát, fürdőszeszeszt, csak ne hallgassanak! Mert április végén lejár a publikum érdeklődése önöknél m. t. uraim, hát igyekezzenek addig szerepelni a lapokban, hogy aztán csak jövőre hozza önöket ismét divatba — a rossz idő!

Ilyenkor irigykedve gondol ránk a jó falusi, irigyli tőlünk a sima, kemény aszfaltot, a rohanó villamost, a cigányzenés kávéházakat, a Sas passage-át, ahol tütyörésze sétál a rikancs, türelmetlenül várnak a bemenekült hölgyek s gubbasztva, összehúzódva vágat át egy vig bonbonirbeli.

Hja, a város! kérem a város! . . .

A város a hangos, a vig, a kényelmes, a sok házu, fényes, muzsikás város az nem hagy egy könnyen elbánni magával!

Ide nem egy könnyen lopózik be az unalom, itt találunk az emberek menedéket az idő mogorvasága ellen. Csak a kalucsnijuk fényét féltik az urak s a kalapjukat a nők . . .

Persze a jó vidék, a cupogós ucajú faluk ilyenkor nagyokat ásítanak, sokat nézik a Meteort, csóválják a fejüket és ráfanyarodnak — a szépirodalommal . . . Lám csak! Jó az Isten: gondoskodik olvasási időről a falusiak számára. Erre is jó a rossz idő! . . .

Nálunk csak a cselédnek, pincérnek, ta karitó asszonynak, pucérnak rossz a rossz idő. Mi kérem vigasztaljuk magunkat afórizmákkal az áprilisről.

Mi nem engedjük elrontani tavaszi hangulatunkat, hiába folyik sárgán a Pece és öccse a Páris és hiába izléstelenkedik a vizes járdán annyi huncut feminista a bokán felül emelt szoknyájával.

—p.

A nemzetiségi párt Apponyi ellen. Bukaresti távirat jelenti: Az Univerus jelentése szerint a magyarországi román nemzetiségi párt elhatározta, hogy francia és angol nyelven manifesztumot ad ki, melyben tiltakozik gróf Apponyi Albertnek a Nobel-díjjal leendő kinttetése ellen. Nem gondolják, hogy ez csak annál jobb ajánló levél Apponyi számára?

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Április 20. Városi közgyűlés.

Április 23. A kath. kör záróünnepélye este 6 órakor a főgimnáziumban.

Április 27. D. u. A Biharmegyei nőegylet évi közgyűlése.

Április 30. Erkel ünnepély a főgimnáziumban

Nagypéntek.

A Megváltó keresztthalálának emlékeztét üli ma a kereszténység. A hívők lelke ott csügg a Golgothán, hol az Istenember mérhetetlen kínok után lehajtá fejét és kiadta lelkét. Lelkünkben fájdalmas gyásszal, elszarándokolunk a templomba s imánk felszál a Mindenhatóhoz. A megbánás, a magába szállás nagy napja ez

Minden, az ékességeitől megfosztott oltár, az orgona nélküli bánatos dallamu énekek, odabíncselik a hívő lelkét a kereszthez, melyen az Ur érettünk kinhalált szenvedett.

A nagypénteki istentisztelet is sokban különbözik a más napokon tartani szokottaktól. Így nem tartanak rendes misét, csak az u. n. »csonka misét«, consecratio nélkül.

Ma délelőtt 9 órakor a székesegyházban növendék papok a Passiót éneklék, a csonka misét Feiser Antal felszentelt püspök tartja, közben szent beszéd lesz.

A váradoszói plébánia templomban a délelőtti csonka mise után szent beszéd lesz. Délután a körmenet nem megy fel a Kálváriára, hanem 3 órakor a plébánia templomban tartják meg a zörgő vecsinyét.

A Szent László templomban délelőtt 9 órakor Passio és csonka mise lesz.

A váradi velencei plébánia templomban d. e. 9 órakor kezdődnek a szertartások.

Délután 3 órakor az összes templomokban lamentációk.

Szent sir lesz felállítva a Székesegyházban, az olasz plébánia templomban, a prémontrei rend, az irgalmasok, az Orsolya zárda, a Kapucinusok templomában, a Szent László és a váradi-velencei plébánia templomokban.

Tegnap a nagycsütörtöki szertartáson megtelt minden templom ájtatos hívőkkel, kik közül sokan járultak a szentségekhez.

* **A honvédelmi miniszter beteg.** Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki három napi távollét után tegnap este érkezett haza Bécsből erősen meghült. A honvédelmi miniszter ágyban fekvő beteg és állapotában csak néhány nap múlva várható javulás.

* **A város szabályozási térképe.** Evtizedes huza-vona után végre komolyan foglalkozik Nagyváradi városa azzal, hogy elkészít-

Meglepő kötéréjű. **PORTLAND-**

CEMENT

Rendkívül kiadó.

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,
FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld

teti a város szabályozási térképét. Most már az a kérdés, hogy ki készítse el a város pontos térképét, amelybe belerajzolná a városi mérnöki hivatal a szabályozási vonalakat. Tegnap a mérnök egyesület nagyváradi fiókja intézett beadványt a városhoz, amelyben kéri, hogy a város szabályozási térképének elkészítésére hirtessen nyílt pályázatot a törvényhatóság.

* Városi téglagyár Nagyváradon.

Ez évben óriási építkezések lesznek Nagyváradon. A város maga is nagyobb építkezéseket tervez ez évre; ilyenek a csendőrlaktanya, új tűzoltó laktanya, iparoktatási palota stb. Téglá azonban nincs korántsem annyi, amennyire Nagyváradon szükség lenne, idegenből hozatva, pedig nagyon megrágitaná a fúvarköltség a téglát. Továbbá ma már olyan magas árat kérnek a téglagyárosok a tégláért, hogy szinte képtelenség ilyen tégláak mellett a középületeket ez évben felépíteni. A város vezetői már pár hete megpendítették az eszmét, hogy a város közönsége állítson fel téglagyárat, mely sokkal olcsóbban tudná a középítkezésekhez szükséges téglákat előállítani, mint amennyire a magánvállalkozók hajlandók szállítani. A tanács szeretné az ügyet hamarosan előkészíteni, hogy már a jövő hét csütörtökön megtartandó közgyűlés letárgyalhassa a felállítandó téglagyár ügyét.

* **A pécsi egyetem katolikus egyetem lesz.** Abból a nagy versengésből, melyet a harmadik egyetem elnyeréséért folytatnak a városok, erősen kivette a maga részét Pécs városa. Ma már Pécsen tizenkét és fél millió korona érték áll a pécsi egyetem bizottság rendelkezésére, ha az egyetemet tényleg Pécsen állítanák fel. Nagy örömmel vette ezt tudomásul a pécsi egyetemi bizottság legutóbbi ülése. Wurster kanonok kijelentette, hogy a katolikus alapokat abban a meggyőződésben ajánlották fel, hogy a pécsi egyetem katolikus jellegű lesz. A kultuszminisztériumban azonban azt az impressziót nyerték, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter állami jellegű egyetemet kíván létesíteni. Erhez pedig nem adják oda a katolikus alapokat. Így azután a tizenkét és fél millió erősen megcsappan, mert a liceális, a székes-egyházi, a Heitzei-féle alapok, a papság közpénzgyűjtése, a püspöki könyvtáralap, a püspöki könyvtár értéke összesen 4,100,000 korona. Ezenkívül a papnöveldei alap 1,700,000 korona, az ehhez tartozó ingatlanok értéke 2,880,000 korona, úgy hogy a katolikus jellegű alapok értéke mintegy nyolc millió korona. E nélkül Pécsen az egyetemet felállítani nem lehet s így a pécsi egyetem katolikus jellege conditio sine qua non.

* **Önkéntes tűzoltóink a veszprémi tűzoltóversenyen.** A nagyváradi önkéntes tűzoltó egyesület régebben, mikor virágában volt, részt vett az ország különböző városaiban tartott tűzoltóversenyeken s dicsőregebben megállította helyét az ország többi tűzoltó egyesületei között. Ez az idő, ugylátszik, most feljúl s a nagyváradi tűzoltó egyesület ismét elfoglalja előkelő helyét az ország tűzoltóegységei között. Mióta *Lukács* Ödön városi tanácsos vette át az önkéntes tűzoltó egyesület parancsnokságát, a régi intenzív működés az egyesületben ismét tapasztalható. A folytonos elméleti és gyakorlati kiképzés folytán annyira fejlődött az egyesület, hogy ez évben már részt vesz a nagyváradi tűzoltó egyesület a Veszprémben tartandó tűzoltóversenyen s már be is jelentette, hogy egy támadási versenyben összeméri képességeit és gyakorlati tudását a többi versenyző egyesületekkel. A verseny Pünkösd két napján lesz Veszprémben.

* **Gyermekjátászó helyek létesítése.** A Gyermekbarát egyesület ülésén dr. Moskovits József indítványt tett, hogy az egyesület kérje a várost gyermekjátászó helyek létesítésére. Az indítvány értelmében az egyesület átiratot intézett Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy kisebb gyermekek részére játszó tereket rendezzen be a város és pedig három helyen, u. m.: Széles-utcán, a Bunyitay-ligeten és a Rhédey-kertben. A területeket töltsék fel fővénnyel s ültessék be vad gesztenye fákkal. A nagyobb gyermekek részére ugyanezen helyeken fedett alkalmatosságokat készíttessen a város, tornaszerekkel ellátva. A felügyeletre a városi segélyezettek közül választhatna ki egy-egyket a város.

* Államsegély a közuti alap javára.

A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy a közuti alap javára már korábban adományozott 80,000 K államsegélyt kiutalta. A miniszter kiutalását az adóhivatal is megkapta s a segélyt átutalta a közuti alap javára.

* **Komádiban nincs kolera.** A múlt héten nagy riadalmat okozott az a hír, hogy Komádiban egy család kolera gyanus körülmények között megbetegedett, sőt a család egyik tagja meg is halt. Az eset érthető izgalmat keltett mindenfelé és hogy a betegséget tovább ne hurcolják, Komádit szoros zár alá vették a főszolgabíró és a legmesszebbmenő óvintézkedéseket fogantatosította. Az elhalt családtagot felboncolták és akkor dr. *Móricz* Ernő megyei főorvos ama véleményének adott kifejezést, hogy a haláleset mérgezés következtében állott be. Mivel azonban a többi jelenlévő orvos nem találta kizártnak a kolera, a zárlatot fenntartották és a hulla belső részeit felküldték a bakteriológiai intézet igazgatóságának. A belügyminisztertől tegnap érkezett meg erre vonatkozólag az értesítő távirat, mely a következő:

Komádi községben előfordult kolera gyanus eseteknél a bakteriológiai vizsgálat *kolerát nem állapított meg.*

Belügyminiszter.

A táviratra az alispán azonnal utasította a mezőkeresztesi főszolgabíró, hogy Komádi községet a zárlat alól oldja fel. A rendeletet ma fogja fogantatosítani a főszolgabíró. Ezek után a megyei főorvos véleménye bizonyult valósnak, hogy tudniillik mérgezésről van szó.

* **A megye bünkrónikája.** A csendőrkörületi parancsnokság tegnap értesítette az alispánt a múlt hóban előfordult bűnesetekről. A jelentés szerint legtöbb esetben a lopás fordult elő. A lopás 143, testisértés 56, gyújtogatás 39 esetben adott munkát a csendőrségnek.

* **Megkerült brillians gyűrű.** *Polacsek* Zsigmond ékszerész tegnap délelőtt bejelentette a rendőrségen, hogy a szombat óta keresett gyűrű rejtélyes módon megkerült. *Polacsek* Zsigmond tegnap reggel, amint fia társaságában üzletét kinyitotta, a rolló és az üvegajtó között egy kék papírba göngyölt csomagot talált, amelyben a legnagyobb meglepetésére a régóta keresett brillians gyűrűt találta a következő levél kíséretében: »Tekintetes ékszerész ur! Az elveszett gyűrű történetét olvastam a tegnapi lapban. A gyűrűt én találtam meg. Hogy hol és mi módon, azt ne keresse ön soha. Boldognak érezvén magam, hogy olyan egyénnek nevével tisztázhatom, aki teljesen ártatlan a dologban. A rendőrkapitányi hivatalt is értesítsék, hogy a gyűrűt átszolgáltattam jogos tulajdonosának. Maradok igaz ismeretlen

tisztelője.« A levél női írásra vall s most a rendőrség tovább nyomoz annak megállapítása céljából, hogy ki volt az ismeretlen és becsületes megtaláló.

* **Panasz a főkapitányhoz.** Gerő Ármán rendőrfőkapitányhoz tegnap délelőtt egy terjedelmes panasz érkezett. Ebben egy Rétén lakó intelligens polgár kéri a rendőrséget, hogy védje meg a Rét városrészen lakó urinöket attól az inzultusoktól, amelyet az utcákon pitykésző suhancoktól, iparostanoncoktól, sőt iskolás tanulóktól is kell eltűrniök. A panasz szerint egy intelligens nő sem mehet ki az utcára, mert állandóan attól kell tartania, hogy az utca-gyerekek inzultusai folytán botrány központjaivá válik. Ma már annyira el vannak kapva, hogy nemcsak megszólítják és trágár beszédekkel molesztálják a jobban öltözött polgárok és hivatalnokok feleségeit, hanem megállítják, trágárságokkal szemtelenkednek s hórusban ordítva kisérik a szoknyanadrág, bukta-szoknya féle harci riadóval. A rendőrfőkapitány intézkedett, hogy a Rét városrész utcái nagyobb rendőri ellenőrzés alatt álljanak s ezúton is figyelmezteti a szülőket, tanonctartóiparosokat és gazdákat, hogy gyermekeiket, tanoncaikat és cselédeiket a fentebb említett botrányos viselkedéstől annál is inkább visszatartsák, mert a rendőrség a tetten ért szemtelenkedőket minden egyes esetben elő fogja állítani a rendőrkapitányi hivatalhoz.

* **Az új állatfelügyelői kerületek.** A földművelésügyi miniszter tegnap értesítette az alispánt, hogy az ország területén elkészítette az állatfelügyelői kerületek beosztását. Eszerint Bihar megye és Nagyvárad a VII. kerületbe tartozik. A kerület székhelye Debrecen, s a felügyelő *Kondor* Mihály, akinek kivételesen megengedte a miniszter, hogy *Nagyváradon* lakjék. A VII. kerületbe tartoznak: Bihar, Hajdu, Maramaros, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Ugocsa vármegyék.

* **Belefalt a patakba.** Biharudvari község előjárósága telefonon jelentette tegnap az ügyészségnek, hogy *Sámsoni* József ottani földműves 3 éves Gyula fiacskája elmászkaált valahogy a kertbe és egy ott folyó patakba belefult. Az ügyészség az ügyben elrendelte a nyomozást.

* **Vörheny Doborcsánban.** Az élesdi főszolgabíró tegnap jelentést tett az alispánnak, hogy Doborcsán községben a vörheny oly nagy mérvben lépett fel, hogy a legszigorubb óvintézkedéseket kell fogantatosítani. A főszolgabíró kéri a járvány kimondását s az iskolák bezáratását.

* **Gyermektolvajok.** *Bott* György detektív tegnap délelőtt a Külvároson nyomozott, s közben tudomására jött, hogy egy *Veres* György nevű 11 éves gyermeknél nagyobb mennyiségű pénz van. A detektív előkerítette a gyermeket, s vallatásra fogta a pénz holszerzésére vonatkozólag. A fiu a detektív előtt beismerte, hogy a pénzt *Viatorisz* István 10 éves, *Kutron* Gyula 10 éves és egy *Kapos* nevű 12 éves fiu társaságában lopta e hó 12 én, a Szt. László-téren áruháza *Frankfurt* Vilmosné haláruháza. A fiuk a lopást úgy követték el, hogy *Veres* György, *Kutron* Gyula és *Kapos* őrt állítottak, míg *Viatorisz* István *Frankfurt* Vilmosné asztalához sompolyogva, annak fiókjából egy pénzes zacskót kilopott. A pénzen a fiuk megosztokodtak, *Veres* kapott 30 koronát, *Kutron* 14 koronát, *Kapos* 24 koronát, míg *Viatorisz* csak 16 korona maradt. *Veres* Györgyötől és *Viatorisz* Istvántól a rendőrség a pénzt elkobozta, míg *Kutron* Gyula a pénzt elköltötte. A negyedik fiut, *Kapost* a rendőrség keresteti.

x **Néhai főtisztelendő Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. Bakkó Artur könyvkereskedő Rákócit ut 10.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesítem a mt. nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtém s ennél fogva raktáron levő csillár készletemet helyszüke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárúsítom. Régi csillárok átalakítása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nickelezése, butorvasalás, portáldiszek stilszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer-tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyáruk,
ezüst dísz tárgyak és evőeszközök
valamint zsebórák nagy-
raktára.

x **Mikor pártoljuk a hazai ipart?**
Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna híret a Siklinél beszerezhető Gyulatinnak, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztítja a fogat a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatint. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Józsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhivom figyel-
műket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV
Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Husvétii tojások,** parfümök, locsolók
divateikre **Gál Ferencz** nál Sas passage.

NAGY OCCASIO!

Tavaszi ujdonságok megérkeztek
kosztüm, bluz-kelmék, francia
delainok, csipkék, sejmek. Meny-
asszonyi ke lengyékét vegyünk
olcsón és megbízhatóan. Menjünk

RADÓ és KERTÉSZ-hez

Telefon 1030. Kossuth-u. 2.

11

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyközönséget, hogy Rákóczi-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhivom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Uj virágüzlet!

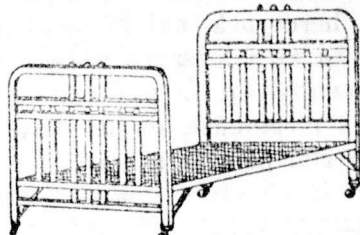
Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : esarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok
szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matracal 19 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarmiss 5 korona
Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Pénteken és szombaton: Nincs előadás.
Vasárnap délután: Karenia Anna, este Ci-
gányszereltem. (Bürietszünet.)
Hétfő délután: János vitéz, este Magdolna
(Rákosi Jenő népdramája.) (Bürietszünet.)
Kedd: Sárga liliom.
Szerda: Babuska. (Előszőr.)
Csütörtök délután ifjusági előadásai: Romeo
és Julia, este: Babuska.
Péntek: Babuska.
Szombat: Magdolna. (Rákosi Jenő népdramája.)
Vasárnap délután: Hercegnisszony, este:
Babuska.

A színház husvétja. Ma nagypénteken és nagyszombat napján bezárják a Szegligeti színház kapuit. A színházulat két napos, meg-

érdemelt pihenőt kapott. A pihenő után azonban annál nagyobb erővel lát majd neki a színház a munkának. Vasárnap délután a Tolsztoj regényéből készült gyönyörű drámát, Karenia Annát, este a Cigányszereltem című operettet, hétfőn délután az örökszép János vitéz, este Rákosi Jenő Magdolnáját játsszák el, ez utóbbit új és igen érdekes szereposztásban.

TANÜGY.

Népnevelési Közöny. Szerkeszti Bodnár János. XXVII. évfolyam. 16. szám. Nagyvárad. Vezércikkben Bodnár János szerkesztő »Ki beszél ma Rákócziról?« címen ismerteti gr. Tisza István szövegét a magyar tanítókhöz, amelyet gr Tisza a »Magyar Figyelő«-be irt. Figyelmébe ajánlván ezt a magyar tanítószágnak oda konkludál, hogy kulturánk jövő fejlődésének nemzeti irányát csak azáltal fejleszthetjük, ha a gondjainkra bizott új nemzedék lelkébe beleültetjük nemzeti életünk és irodalmunk nagyjainak kultuszát, a magyar nép lelki világának s a magyar kultúra örökbecsű alkotásainak ismeretét, szeretetét. B. J. »Az új negyedszázad határkövével« című cikkben a Népnevelési Egyesület fennállása 25-ik esztendejének ünneplését ismerteti, egyben visszpillantást vet az egylet 25 évi működésére. Beszámol egyuttal a 26-ik évi első közgyűlésről. Tárca. Gondolatok Krisztus életéből. Krónika. Egyesületi élet. Szerkesztői üzenetek zárják be a tartalmasan szerkesztett Közöny ezen legújabb számát.

Igazságszolgáltatás.

Esküdsorsolás a törvényszéken.

A nagyvárad kir. törvényszék esküdsorsoló tanácsa tegnap délelőtt sorsolta ki a május hó első felében működő esküdek névsorát. A sorsolás eredményét itt adjuk:

Rendes esküdek:

Fülöp Lajos földbirtokos, Kocsár Arpád földbirtokos, Benedek Zoltán fakereskedő, Ridy Károly kisbirtokos, Jerzsák István árvaszéki úlnök, dr Kotzó Jenő ügyvéd, Kinter Mihály kisbirtokos, ifj. Molnár Lajos földműves, Leipnik Mihály kereskedő, dr Sarkadi Lajos ipark. titkár, dr Lánzy József ügyvéd, Juricskay Zoltán nagybirtokos, Gaszner Béla gyógyszerész, Schöpping Endre birtokos, Scheaker Endre földbirtokos, Bogány Béni földbirtokos, Schönfeld Lajos kereskedő, Müller György vizsz. trs. elnök, Szovas István földbirtokos, Porcsalmy József rézműves, Kiss István urad. intéző, Szatmáry Imre földműves, Nilgesz János földműves, B. T. Nagy István földműves, Lőrinczy Gyula ny. rendőrbiztos, Varga Akos megyei aljegyző, Csikos János vegyeskereskedő, Szilfai Ferenc kisbirtokos, ifj. Keztyüs János építész, Száhlender Károly nyug. vasuti igazgató.

Helyettes esküdek:

Nemes Lajos timár, Mudora György hentes, Erdős Albert szabó, Czégény Sándor csizmadia, Schmuizler János órás, Urán Mihály cipész, Rácz János hentes, Nagy Lajos timár, Lovas Dániel szabó, Dajka Ambrus hentes.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.**Egy angol életbiztosító társaság**

Biharmegye részére alkalmas

főügynököt

keres Ajánlatok »N. S.« jellegével Eckstein Bernát hirdetési irodájában Budapest, Erzsébetkörut 37. címzendők. 276

TÁVIRATOK.**Kossuth Lajos Tódor Budapesten.**

Budapest, ápr. 13.

(Saját tud.) Kossuth Lajos Tódor ma Budapestre érkezett beteg testvérehez, akinek még hosszú ideig nem szabad elhagyni az ágyát. Kossuth Lajos a husvétii ünnepekre jött Budapestre.

Ifj. Tisza Istvánné beteg.

Mentone, április 13.

(Saját tudósítónktól.) Ifj. gróf Tisza István és felesége gróf Csáky Ella a husvétii ünnepekre hazatérőben voltak a nászutól, amikor az ifjú grófné itt kanyaróban megbetegedett. A betegségről értesítették Tisza István grófot, aki feleségével együtt utnak indult beteg menyűk látogatására.

A magyarok Rómában

Róma, ápr. 13.

(Saját tud.) A magyar parlament tagjai ma kihallgatáson jelentek meg az olasz király előtt. A király hosszabb ideig beszélgetett a magyar képviselőkkel. Kihallgatás után megtekintették a oFrumot.

Feljelentés egy igazgató ellen.

Lugos, április 13

(Saját tud.) Az itteni gimnázium igazgatója, Putnoki Márton ellen, feljelentést

tettek a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A feljelentők az igazgatót azzal vádolják, hogy a reá bízott általános özszegeket részint szabálytalanul kezelte, részint saját céljaira használta fel. Az igazgató a feljelentésekre nyilatkozott és kijelentette, hogy azok nem egyebek egy nemtelen hajszánál, melyet azok a tanárok indítottak ellene, akiket ő fegyelmi vizsgálat alá vont.

A mexikói lázadás

Laredó, április 13.

Madero felkelővezér Bustillo melletti táborából érkezett távirat szerint tegnap a forradalom kiterése ó a első ízben tettek Maderonak békeajánlatokat és pedig egy Frederigo Moyo nevű mexikói kereskedő útján, aki Mexikó városban Limantur pénzügyminiszterrel és más hivatalnokokkal tárgyalt.

Washington, április 13.

Madero az itteni mexikói junta vezetőjétől, Gomezről a béketárgyalások alapjai kérdésében táviratilag tanácsot kért.

A bepörölt György herceg.

Belgrád, ápr. 13.

(Saját tud.) Az öreg Peter királynak megint kellemetlenséget csinált György herceg, Szerbia nem éppen közkedveltségű volt trónörököse. A herceg 3000 dinárt érő butort vásárolt egy belgrádi kereskedő cégnél, de megelégedezett a fizetésről. Miután ismételt fölcsólitásra se akart a fizetés terére lépni, a butorkereskedő cég egyszerűen bepörölte. A keresetet az igazságügyminiszter útján kézbesítették a hercegnek, aki két hét lefolyása alatt köteles az adósságra nézve nyilatkozni. Amennyiben az ügy ezután nem nyer békés megoldást, május havában a bíróság megtartja a tárgyalást.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Írta: Hjalmai Knuth.

Fordította: Vörös József. 42

Szakadozottan beszélt s jól megnyomta a szót, hogy megérthessem a szándékát. Csend! mondtam magamnak. Csak csend! Felszólitott ugyan, hogy távozzam, de nem nyiltan, nem határozott formában. Csak nem kell hencegni! Fel a fejt . . .

Csodálatos, milyen zöld haja van annak a Krisztus képek! Mit a zöld fű, vastag réti fű . . . A gondolatok egész raja toltat agyamban. A zöld fűről a biblia egyik mondása, hogy olyan az élet, mint a fű, amely elszárad . . . aztán az ítélet napja, amikor minden lángba borul; aztán a lisaboni földrengés, aztán egy spaeyol, réztű készült köpőláda, meg egy ebente tollszár, melyet Ylajalinál láttam. O, Isten! Minden muandó, mint a fű, amely elszárad! Mindennek régy deszka, meg a halott lepő a vége, ha otti ruhát Andersen kisasszonynál, jobbra a kapu alatt.

— N. hall — ordított — Azt mondom, hogy takarodjék. Tudja meg! En bolonduljak meg, ha ennek a köyöknek helyén van eszel Pu-ztu) rögtön . . . azzal végel

Az ajtóra néztem, nem akartam elmenni, semmi eszt sem akartam. Az a gondolatom támadt, hogy az ajtó kulcsát magamra zárom az ajtó, hogy ne kelljen elmennem. Valami borzongás bu ott végig rajtam, mikor arra gon-

doltam, hogy az utcán kell töltenem az éjszakát. Az ajtón nem volt kulcs és felálltam. Vége mindennek!

Most a gazda szólt bele a beszédbe. Megálltam. Ez az ember még előbb fenyegette s most pártomat fogja.

— Nem, az nem járja, hogy éjszakára kikergeted. Megbüntetnek érte.

En nem tudtam, hogy büntetés van kiszabva. Az asszony gondolkodott, belenyugodott s nem szólt többé hozzám.

Még két vajás kenyeret is adott, de én nem vettem el; a gazda iránti hálából nem vettem el s azt hazudtam, hogy a városban ettem valamit.

Mikor végre az előszobába mentem, az asszony utánam jött, megállt a küszöbön s így szólt:

— Hanem aztán elég lesz már! Ez az utolsó éjszaka, jól jegyezze meg.

— Igen, igen, — feleltem.

Ha iparkodom, holnapig szállásom is lehet. Valami lyukat csak találok. Egyelőre boldog voltam, hogy nem rugtak ki a sötét éjszakába.

Hat óra volt, mikor felébredtem. Még sötét volt, de azért felkeltem. Hideg volt s ruhában aludtam, tehát nem kellett felöltözni, Egy kis vizet ittam, csendesen kinyitottam az ajtót s elmentem.

Csak egy-két rendőrrel találkoztam az uton; aztán a lámpaoltogatók jöttek velem szembe.

Céltalanul bolyongtam, a Kirkegadere érttem s a vár felé vettem utamat. Majd megfagytam. Almosan, éhesen, fáradt lábaimon bandukoltam, mig nem egy padra ültem s sokáig bámultam magam elé.

Három hét óta nem ettem egyebet, mint vajás kenyeret; most éppen 48 órája ettem az utolsó darabot, éhs voltam s megoldást kellett keresnem. Ezzel a gondolattal szunyadtam el.

Arra ébredtem fel, hogy néhány ember hangosan beszélt a közelemben. Fényes nappal volt s már sok ember járt az utakon.

Felálltam s mentem. A nap magasán állt az égen, az ég fehér volt.

Ugy örültem ennek a ragyogó, napsugaras időnek, hogy elfeledtem azt a sok borús napot, melyet végigéltem. Mellemre ütöttem s énekeltem. Hangom beteges volt, gyengén hangzott s könnyekig meghatott. Ez a pompás reggel, a világos fénylő ég oly boldoggá tett, hogy hangosan sirtam.

— Mi baja? — kérdezte valaki.

Nem feleltem, elsiettem s eltakartam arcomat, hogy meg ne lássák az emberek.

A partra értem. Egy nagy hajó forgonyzott a kikötőben, szemet hozott s orosz lobogó lengett az árbócon. Az oldalára ez volt írva Copégoro Egy darabig azt néztem, hogy mi mindent csinálnak a hajón. Alighanem ki is rakodtak már, mert a hajó 9 lábnyira állott ki a vízből s csak úgy kongott az ürességtől, valahányszor a szénhordók nagy csizmáikban végigmentek a fedélzeten,

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.**Gabona üzlet.****Borgida Béla és Társa jelentése**

Budapesten

A kedvezőtlen időjárás folytán az árak ma is 10—15 fillérrel magasabbak voltak. Elkelt 25.000 mm. buza

Határidők zarálata:

Áprilisi buza	—	—	—	12.26
Májusi buza	—	—	—	11.02
Októberi buza	—	—	—	10.95
Áprilisi rozs	—	—	—	8.74
Októberi rozs	—	—	—	8.32
Áprilisi zab	—	—	—	8.42

Októberi zab	— — — —	7.30
Májusi tengeri	— — — —	5.76
Juliusi tengeri	— — — —	5.93
Augusztusi repce	— — — —	13.90

Nagyváradon.

		Árak 50 kgonként
Buza	— — — —	11. — 11.40
Rozs	— — — —	7.30 — 7.50
Tengeri	— — — —	5.40 — 5.60
Zab	— — — —	8.50 — 8.60
Arpa	— — — —	8. — 8. —
Lóheremag nyers	— — — —	52. — 65. —
Lóheremag ólomzárólt	— — — —	92. — 95. —
Lucernamag ólomzárólt	— — — —	240. — — —

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	822.25
Osztrák hitelrészvény	— —	650. —
Jelzálogbank	— —	480. —
Leszámitoló és pénzváltó	— —	567. —
Osztrák államvasut részvény	— —	756. —
Közuti vasut	— —	754. —
Rimamurányi vasmű	— —	690. —
Beocsini cement	— —	835. —
Városi vasut	— —	402.25

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Bel- és kültöldi összeköttetéseinknél fogva ajánljuk 4%-os alapon legelőnyösebb feltételek mellett, előzetes költség nélkül, törlesztéses kölcsönt a birtok forgalmi vagy becsértékének 2/3 része erejéig. A kölcsön két hét alatt elintézhető. Részletes felvilágosítással vagy ajánlattal levélileg vagy szóbeli megkeresésre, azonnal díjmentesen szolgálunk.

HERCZEG IMRE ÉS TÁRSA

Banküzlete.

Budapest, VII. k. Erzsébetkörút 44. szám.
 május 1-től V. Nádor-utca 34. sz.

**Biharmegyei =
 takarékpénztár
 zálogháza =
 = e hó 26-án =**

árverést

tart. Kéretnek a t felek
 zálogjegyeik
 rendezésére.

280

Dajkovits E.

fényirodájában
 Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
 villany felvételei speciálitása
 utólérhetetlen.

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke eskedésemet és vegyészeti gyáramat teljesen újonnan berendezve és a legújabb villanyüzemű gépekkel felszerelve saját há-
Zöldfa-u. 17. sz. a. helyeztem át,
 hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománcz-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvényt kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve, az összeg 3 százalékáig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkertfénymáz!

Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemű közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel!

BERKES BERTALAN

EMKE padlólack, parquet, fényező és vegytisztító festék gyára 238

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10% engedményben részesülnek. Minden rendelés azonnal házhoz szállítva.

Telefon 180 Telefon 180

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
 Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
 Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodik, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

**MEGELŐZOTT
 MOSKOVITS
 ANATOMIAI CIPŐGYÁR**

NAGYVÁRAD
 KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
 BEMER-TÉR, (BAZAR-LEPULET.)

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
 Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle Wolfram lámpát** melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék **megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, tel.át 5 százalék kartell áron alul. Mindezenmű **izzólámpa különlegességek, fényképes izzólámpák** u. yancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Elvállaljuk és erőátviteli berendezések felszerelését, bővíti-ét, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514. Főszerező telefonja 55. sz.

81 Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

MEZEY JÁNOS és TSA cég

Telefon 249.

Szent László-tér.

Telefon 249.

Ajánlja idény cikkeit

Böjtre Friss Tea-vajat 1/2 kg. 45 kr. Székely tömlő-turót, mindennemű csemege sajtokat, olajban, sósvízben pácolt halakat, ét-olaj, hazai és déli gyümölcsök.

Husvétra Prágai és Kassai Sódart cukortojások, legkitűnőbb fűszer és különleges faj kávé

Bel- és külföldi cognac, pezsgők, likőrök asztali és csemege borok.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.

MAUTNER-féle gazdasági vetemény és virágmagvak.

Tisztelettel

MEZEY JÁNOS és TÁRSA.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

ad 2040—1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharmegye magyarszéki járáshoz tartozó lemondás folytán üresedésbe jött miklórtási II-ik segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. tc. 6. §-a illetve az 1900. évi XX. tc. 3. §-ában előírt képesítésüket,

továbbá előző működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi április hó 21-éig adják be.

A választást f. évi április hó 22-ikén d. e. 11 órakor fogom a miklórtási körjegyzői irodában megtartani.

Az állás 1000 korona készpénzfizetés, 100 kor. napi díj átalánnyal s 200 kor. lakbér illetménnyel van összekötve s külszolgálat esetén természetbeni fuvarra van igénye.

Magyarszéke, 1911. április hó 11-én.

Dr. Halász Elemér,

főszolgabíró.

279

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótallak.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

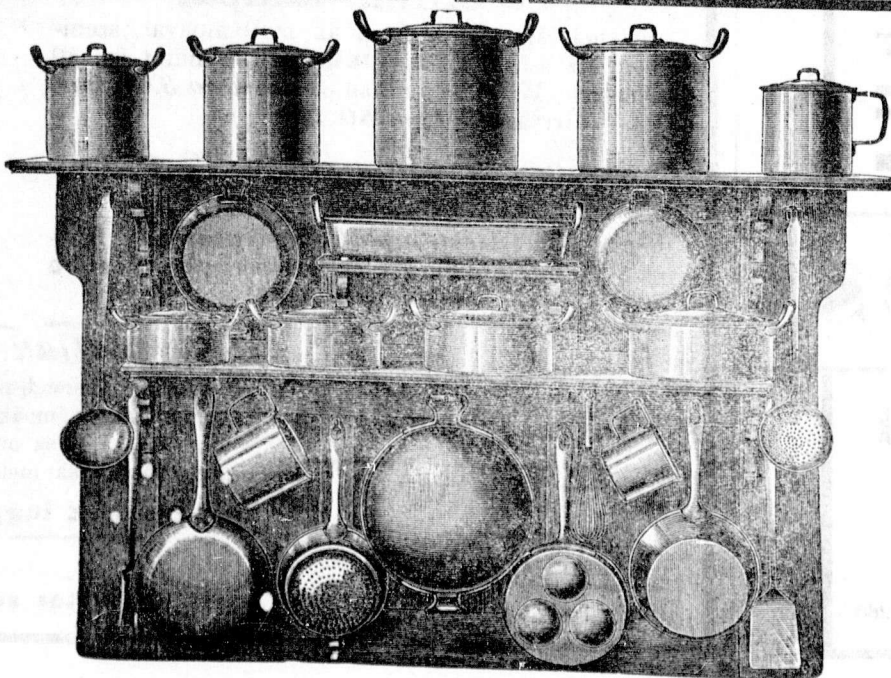
Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbútorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal

K 19.50.

Gyermekágyak

K 26-tól.